

Schoonhovens College

vmbo | havo | vwo

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Schooljaar 2025-2026

3 vmbo Basis | Kader | Gemengde Leerweg

BWI, E&O, PIE en Z&W

Locatie : AP

Adres : Albert Plesmanstraat 4, 2871 HJ te Schoonhoven

Telefoonnr. : 0182-385288

Locatie : VW

Adres : Vliesterweg 22, 2871 VH te Schoonhoven

Telefoonnr. : 0182-382761

Voorwoord

Beste leerlingen van het derde leerjaar,

Dit schooljaar zijn jullie gestart aan het derde leerjaar van het vmbo. In dit schooljaar krijgen jullie schoolexamens voor het profielvak (BWI, E&O, PIE of Z&W) en maatschappijleer. Daarnaast hebben jullie aan het eind van dit schooljaar jullie centrale schriftelijk en praktijkexamen voor het profielvak. Mogelijk zijn er nog een aantal andere AVO vakken waar je al cijfers haalt voor je schoolexamen. Om je hier goed over te informeren is dit boekje samengesteld.

Waar moet je op letten?

- Het examen is verdeeld in een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE) of centraal schriftelijk en praktijkexamen (CSPE).
- Alles wat met het schoolexamen te maken heeft, wordt vastgelegd in het examendossier. Dit dossier kan voor de vervolgopleiding van belang zijn.
- De vakken Lichamelijke Opvoeding en Kunstvakken 1 moeten met de waardering 'voldoende (v)' of 'goed (g)' zijn afgesloten, voordat je aan het centraal examen mag deelnemen. Dit geldt ook voor LOB en het profielwerkstuk van de Gemengde Leerweg.
- Het schoolexamen in het vmbo is verdeeld over het derde en het vierde leerjaar. Dat betekent dat er in dit schooljaar al examenonderdelen worden afgenomen.
- In de examenregeling is er ook de mogelijkheid om te herkansen. Kijk hiervoor goed in dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).
- Je krijgt dit schooljaar ook gewoon overgangscijfers (rapporten). Dat betekent dat je in het derde leerjaar zowel voor je examen werkt, als voor je overgangsresultaten. Je overgangscijfers zijn van belang om naar het vierde leerjaar bevorderd te worden.
- De cijfers die je haalt voor je schoolexamens, worden ook in de rapporten meegerekend.

Om duidelijk te maken wat je in het derde leerjaar voor je examens moet doen, is dit overzicht samengesteld. Lees dit overzicht goed door en vraag wat je niet begrijpt.

Heel veel succes gewenst dit jaar.

Mevrouw N.D. Vonk
Afdelingsleider vmbo bovenbouw

Inhoudsopgave

Begrippenlijst	5
Kalender examenactiviteiten	6
Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	7
Artikel 1 Algemeen	7
Artikel 2 Het Schoolexamen	7
Artikel 3 Tijdvakken	8
Artikel 4 Beoordeling schoolexamen	9
Artikel 5 Herkansingen schoolexamen vmbo	9
Artikel 6 De examencommissie	10
Artikel 7 Onregelmatigheden	11
Artikel 8 Beroepsmogelijkheden	11
Artikel 9 Verhinderings	12
Artikel 10 Examendossier	12
Artikel 11 Examenreglement	13

Begrippenlijst

AVO vakken	: <i>Algemeen Vormend Onderwijs vakken</i> . Vakken zoals onder andere Nederlands, Engels, Wiskunde, Geschiedenis of Lichamelijke Opvoeding.
Beroepsgericht programma	: Het programma behorende bij de vakken BWI, E&O, PIE en Z&W, bestaande uit een profielvak (modulen) en beroepsgerichte keuzevakken.
CE	: <i>Centraal Examen</i> . Het afsluitende deel van het eindexamen in het voortgezet onderwijs voor een vak.
CSPE	: <i>Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen</i> . Het afsluitende deel van het eindexamen in het voortgezet onderwijs voor een beroepsgericht profielvak.
Eindtermen	: Hierin worden de basiskennis en -vaardigheden die een leerling moet kennen of kunnen voor een vak of toets omschreven. Eindtermen zijn te vinden in het PTA en de syllabus van een vak.
Examenreglement	: Formele regels en afspraken waar iedereen die bij examinering en diplomering betrokken is aan houdt.
Examenprogramma	: Alle onderdelen die een leerling moet behalen voor de vakken die de leerling volgt voor het halen van een diploma. Hierin worden SE's, CE's en CSPE's voor afgenomen.
LOB	: <i>Loopbaanoriëntatie en -begeleiding</i> . Een verplicht examenonderdeel waarbij leerlingen inzicht krijgen in hun kwaliteiten en mogelijkheden voor het vinden van een vervolgopleiding of baan.
O/V/G	: <i>Onvoldoende/Voldoende/Goed beoordeling</i> . Een beoordelingsmethode voor bepaalde vakken in het examenprogramma.
PTA	: <i>Programma van Toetsing en Afsluiting</i> . In het PTA staat omschreven welke toetsen een leerling moet maken gedurende een bepaalde periode, wat een leerling daarvoor moet kennen en welke eindtermen uit de syllabus daarbij horen.
SE	: <i>Schoolexamen</i> . Een toets of praktische opdracht die gedurende leerjaar 3 of 4 plaatsvindt in de door school bepaalde toetsperiodes.
Syllabus	: Een overzicht en samenvatting voor de te werven basiskennis en -vaardigheden door de leerling voor een vak. De syllabi (meervoud) voor alle vakken zijn te vinden op www.examenblad.nl .

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Schooljaar : 2025-2026

Leerjaar : 3

Opleidingen : vmbo Basis | Kader | Gemengde Leerweg

Artikel 1

Algemeen

1. Dit programma van toetsing en afsluiting, hierna te noemen als PTA, vormt een onverbreekelijk geheel met het examenreglement. In dit PTA zijn aanvullende regelingen met betrekking tot het schoolexamen en de vakspecifieke regels vermeld.
2. Het schoolexamen (SE) vindt plaats onder de bepalingen dienaangaande in het examenreglement.
3. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.

Artikel 2

Het Schoolexamen

1. Het schoolexamen bevat:
 - a. schriftelijke en/of mondelinge toetsen;
 - b. praktische opdrachten die worden beoordeeld met een cijfer;
 - c. handelingsopdrachten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen (CE).
3. Het schoolexamen wordt afgenomen in 6 toetsperiodes: 2 periodes in het derde leerjaar (de beroepsgerichte vakken) en 4 periodes in het vierde leerjaar (AVO vakken en beroepsgerichte keuzevakken).
4. Vóór de aanvang van het centraal examen maakt de rector/bestuurder aan de kandidaat bekend:
 - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

Artikel 3

Tijdvakken

Voor het schooljaar 2025-2026 zijn de volgende toetsperiodes vastgesteld:

Toetsperiode 1	: 01 september 2025 tot en met 18 december 2025
Toetsperiode 2	: 05 januari 2026 tot en met 10 april 2026

Profielvak SE

De profielvakken zullen SE-cijfers verzamelen, die in Magister te herkennen zijn als T1 t/m T4. Hiervan zal voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg een gemiddelde genomen worden van 4 cijfers. Voor de gemengde leerweg zal een gemiddelde genomen worden van 2 cijfers (2 verplichte modules van de gemengde leerweg). Dit gemiddelde wordt gebruikt voor het centraal schriftelijk en praktijk examen.

Profielvak CSPE

Het centraal schriftelijk en praktijkexamen (CSPE) wordt al in het derde jaar afgenomen. Om hieraan te kunnen starten moet het schoolexamen deel (T1 t/m T4) zijn afgerond. Het CSPE voor de profielvakken BWI, E&O en PIE vindt plaats van **ma 22 juni 2026 tot en met vr 03 juli 2026**. Vanwege het hoge leerlingaantal bij profielvak Z&W, start voor deze leerlingen het CSPE een week eerder, van **di 16 juni 2026 tot en met vr 03 juli 2026**.

Maatschappijleer

Het vak maatschappijleer wordt gegeven en volledig geëxamineerd in het derde leerjaar. Het vak heeft alleen schoolexamens en geen centraal examen. Dit vak wordt dus in het derde leerjaar helemaal afgerond. Het gemiddelde eindcijfer wordt afgerond en is het eerste eindcijfer dat meetelt in de zak/slaagregeling van het eindexamen.

De schoolexamens (T2, T3, T5 en T6) voor maatschappijleer worden afgenomen in toetsperiodes volgens onderstaande planning en vallen buiten de lesuren van het vak.

T2	: wo 05 november 2025 tot en met vr 07 november 2025
T3	: wo 14 januari 2026 tot en met vr 16 januari 2026
T5	: wo 18 maart 2026 tot en met vr 20 maart 2026
T6	: ma 15 juni 2026

Overige vakken met SE onderdelen

Naast de beroepsgerichte vakken en maatschappijleer, zijn er in leerjaar 3 ook examenonderdelen voor de vakken: Nederlands, Duits, Natuur- en Scheikunde 1, Biologie en Lichamelijke Opvoeding.

Artikel 4

Beoordeling schoolexamen

1. De beoordeling van toetsen en praktische opdrachten worden uitgedrukt in een cijfer op één decimaal nauwkeurig, uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens een centraal examen wordt afgelegd, worden deze cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers afgerond op 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, worden de deelvakken Kunstvakken 1 en Lichamelijke Opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elke afdeling beoordeeld met 'voldoende (v)' of 'goed (g)'. Hieronder valt ook het profielwerkstuk van de gemengde leerweg.
4. Handelingsdelen moeten 'naar behoren' volgens het PTA zijn uitgevoerd. Hieronder valt ook LOB. De beoordeling van de stageperiode na de meivakantie valt hier ook onder.

Artikel 5

Herkansingen schoolexamen vmbo

1. De onderdelen van het handelingsdeel die niet met 'naar behoren', 'voldoende (v)' of 'goed (g)' zijn afgerond, moeten allemaal herkanst worden voordat aan het centraal examen kan worden deelgenomen. Onderdelen van het schoolexamen die met een cijfer beoordeeld worden, zijn niet altijd herkansbaar. In het PTA is per vak aangegeven of de toets herkansbaar is.
2. Voor het derde leerjaar basis- en kaderberoepsgerichte leerweg geldt, dat per toetsperiode één toets herkanst mag worden. Voor toetsperiode 1 is dit een keuze uit de toets uit T1 of T2. Voor toetsperiode 2 bestaat de keuze uit de toets uit T3 of T4. In het PTA staat aangegeven welke toetsen dit betreft.
3. Voor het derde leerjaar gemengde leerweg geldt dat zij één toets (één van de twee verplichte profielmodules) mogen herkansen na afloop van toetsperiode 2.
4. Aan de leerling wordt geen kopie van het examenwerk meegegeven. De leerling heeft wel het recht zijn examenwerk in te kunnen zien.

Data herkansingen

De mogelijkheid om de schoolexamens van de profielvakken te herkansen, vindt plaats na elke toetsperiode (SE1 en SE2) en worden door de docenten van de profielvakken zelf afgenomen, net als alle andere schoolexamens van de profielvakken. Deze data staat dus niet van tevoren vastgelegd.

Daarnaast is het ook mogelijk om schoolexamens van maatschappijleer te herkansen. Ook deze staan niet van tevoren vastgelegd in de agenda en deze herkansing neemt de docent zelf af. Mocht een leerling na het afronden van alle schoolexamens van het vak maatschappijleer een gemiddeld resultaat lager dan een 6,5 hebben, dan heeft de leerling recht op een herkansing voor het vak maatschappijleer. Het cijfer dat voor de herkansing behaald wordt, vervangt het hele cijfer van het schoolexamenprogramma maatschappijleer, indien de leerling bij de herkansing een hoger resultaat behaald.

Herkansing maatschappijleer : wo 01 juli 2026

Profielvak CSPE herkansingen

Leerlingen die het CSPE in leerjaar 3 met een onvoldoende afronden, kunnen het hele CSPE in leerjaar 4 herkansen. Voor leerlingen uit de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg geldt dat ze in leerjaar vier naast het CSPE, ook een CE van een AVO vak mogen herkansen. Een leerling die de gemengde leerweg volgt mag dat niet en moet kiezen uit het herkansen van het hele CSPE óf een CE van een AVO vak. Het is daarom belangrijk eerst de resultaten van het gehele CE af te wachten en daarna te bepalen welke herkansing de leerling in wil zetten.

Artikel 6

De examencommissie

1. Er is een examencommissie, bestaande uit de afdelingsleider (voorzitter), de secretaris van het eindexamen en een docent.
2. De examencommissie komt bijeen op voordracht van:
 - a. de rector/bestuurder
 - b. de afdelingsleider
 - c. één of meerdere examinatoren
3. De examencommissie kan besluiten nemen over alle zaken die te maken hebben met het schoolexamen.
4. Als leden van de examencommissie met reden niet aanwezig kunnen zijn, wordt door de rector/bestuurder - zo mogelijk in overleg met de betrokken docent - een vervanger aangewezen.
5. Beslissingen worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen. Er wordt hoofdelijk gestemd, blanco stemmen is niet toegestaan. Als de stemmen staken, wordt een beslissende stem toegekend aan de rector/bestuurder.
6. De leerling kan, indien hij dat wil, door de examencommissie worden gehoord. In dat geval worden beslissingen over de leerling pas genomen nadat de leerling is gehoord. Beslissingen van de examencommissie worden door de rector/bestuurder, conform het gestelde in het examenbesluit aan alle betrokkenen meegedeeld.

Artikel 7

Onregelmatigheden

1. Gevallen van onregelmatigheden tijdens het schoolexamen:
 - a. die welke naar het oordeel van één van de leden van de examencommissie (zie art.6) zouden kunnen leiden tot ontzegging van verdere deelname aan het schoolexamen. Dergelijke gevallen worden rechtstreeks in behandeling genomen door de examencommissie. Voorbeelden: fraude, ongeoorloofde absentie tijdens een onderdeel van het schoolexamen. Zie art.10 van het examenreglement.
 - b. Ongeoorloofd verzuim (spijbelen) of andere gevallen van minder ernstige aard dan het onder art.7.1a vermelde. Deze worden afgehandeld door de afdelingsleider. Op verzoek van één van de leden van de examencommissie kan een geval genoemd onder art. art.7.1b voor verdere behandeling verwezen worden naar de examencommissie.
 - c. Wanneer de werkhouding van de kandidaat bij herhaling te wensen overlaat en dit de goede voortgang van het onderwijsproces voor de betrokkene en voor derden in de weg staat, kan een kandidaat het recht op herkansing worden ontnomen.
2. Indien een examinerator of surveillant het vermoeden heeft dat één of meerdere kandidaten zich heeft/hebben schuldig gemaakt aan fraude, neemt hij/zij contact op met de afdelingsleider. Deze handelt naar bevind van zaken.
3. Van elke beslissing genomen door de examencommissie stelt de rector/bestuurder de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, of, indien de kandidaat meerderjarig is, de kandidaat zelf, zo spoedig mogelijk per aangetekende brief in kennis. In de brief wordt melding gemaakt van de mogelijkheid in beroep te gaan bij de commissie van beroep.

Artikel 8

Beroepsmogelijkheden

1. Indien een kandidaat niet instemt met een maatregel n.a.v. één van de gevallen genoemd onder art.7.1b, of indien hij niet instemt met een aan hem toegekende beoordeling, kan hij zich wenden tot de rector/bestuurder. De rector/bestuurder beslist daarop.
2. In alle gevallen waarin de rector/bestuurder - al dan niet op voordracht van de examencommissie - beslist, heeft de kandidaat c.q. hebben de ouders, verzorgers of voogden van de kandidaat de mogelijkheid tegen het besluit schriftelijk in beroep te gaan bij de commissie van beroep. Dit dient te gebeuren binnen drie dagen na dagtekening van de in art.7.3 genoemde brief. Zie verder art.10 van het examenreglement.

Artikel 9

Verhinderling

1. De ouders/verzorgers van de kandidaat die door ziekte of een andere dwingende reden verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, stellen de afdelingsleider mevrouw Vonk vóór 08:15 op de dag van de afname van de betreffende toets in kennis van deze verhinderling en van de reden daarvoor. Dit dient telefonisch te gebeuren en bij geen gehoor via een mail aan de afdelingsleider.
2. Indien een kandidaat zich aan een onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, zijn de bepalingen van art.7.1a van toepassing.
3. Technische mankementen (bijv. defecte printer) of afwezigheid door ziekte op de dag dat werk t.b.v. onderdelen van het schoolexamen moeten worden ingeleverd, gelden in de regel niet als geldig excuus voor het te laat inleveren.

Artikel 10

Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. In het examendossier worden opgenomen:

1. Een beoordelingsoverzicht, bestaande uit:
 - a. de cijfers behaald voor de toetsen en praktische opdrachten behorende tot het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van het vak LO;
 - c. de beoordeling (en aftekening) van de handelingsdelen, hieronder valt ook LOB;
 - d. de beoordeling van het vak Kunstvakken 1;
 - e. de beoordeling van het profielwerkstuk (geldt alleen voor de gemengde leerweg).
2. De resultaten die zijn behaald voor vakken die in het derde leerjaar zijn gevolgd/afgerond maar niet geëxamineerd in het eindexamen.
3. De gemaakte toetsen, werkstukken.
4. De opgaven van het schoolexamen.

Het examendossier wordt als volgt beheerd:

1. De afdelingsleider is verantwoordelijk voor het beheer van het beoordelingsoverzicht en de aftekenlijsten van de handelingsdelen.
2. De examinerator bewaart tot een halfjaar nadat de betreffende kandidaat de school heeft verlaten een exemplaar van de opgaven van elke voor het schoolexamen meetellende toets of praktische opdracht, met daarbij de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen.

3. De examiner bewaart de gemaakte toetsen tot een half jaar nadat de betreffende kandidaat de school heeft verlaten.

Artikel 11

Examenreglement

Het volledige examenreglement is op de website van het Schoonhovens College te vinden. U kunt de QR-code hieronder scannen of in de digitaal toegestuurde PTA's op de link onderaan de pagina klikken om bij het examenreglement te komen.

Website Schoonhovens College¹

¹ <https://www.schoonhovenscollege.nl/leerlingen-en-ouders/praktische-informatie/pta-s>

Leeswijzer digitale PTA

Het volledige PTA is per leerjaar, niveau en/of profiel op de website van het Schoonhovens College te vinden. U kunt de QR-code hieronder scannen of in de digitaal toegestuurde PTA's op de link onderaan de pagina klikken om bij het examenreglement te komen.

Website Schoonhovens College²

In dit PTA boekje laten we middels een afbeelding op de volgende pagina zien hoe een van het digitale PTA eruit ziet. Hieronder vindt u de uitleg van de kolommen uit het voorbeeld.

Omschrijving	: (Gedetailleerde) Omschrijving van de toets of praktische opdracht
Toets	: Toetscode, bestaande uit leerjaar-schoolexamen-periode (bijv. 1SE1)
Weging	: Weging van het cijfer
Herkans	: Herkansbaar, aangegeven met 'ja' of 'nee'
Soort	: Beoordeling, met cijfer (1-10) of o-v-g ('onvoldoende', 'voldoende' of 'goed')
Tijdsduur	: Duur van de toets of praktische opdracht in minuten of anders aangegeven
Afname	: In welke toetsperiode, maand of anders aangegeven deze toets of praktische opdracht wordt afgenomen
Type	: Toetsvorm schriftelijk (S) of praktische opdracht (PO)
Vorm	: Afnamevorm van de toets: mondeling (M), schriftelijk (S), computer (C), praktische opdracht (PO) of handelingsdeel (HD)
Eindtermen	: Eindtermen zoals weergegeven in de syllabi van Examenblad. Deze syllabi zijn per vak vanaf de website van Examenblad te downloaden.

² <https://www.schoonhovenscollege.nl/leerlingen-en-ouders/praktische-informatie/pta-s>

Omschrijving	Toets	Weging	Herkans	Soort	Tijdsduur	Afname	Type	Vorm	Eindtermen
4 BASIS - SE periode 3	T4.1: Test unit 1 Stepping Stones BB								
Stepping stones Vocabulary, sentences, grammar, listening and reading unit 1	4SE3	1	Nee	Cijfer	in de les	Buiten TW	S	S	K2 /K3 /K4 /K5 /K7
4 BASIS - SE periode 3	T4.2: Leestoets BB								
Leesvaardigheid	4SE3	1	Nee	Cijfer	in de les	Buiten TW	S	S	K4
4 BASIS - SE periode 3	T1: Mondeling								
Spreekvaardigheid	4SE3	2	Ja	Cijfer	15	Periode 3	S	M	K1 /K2 /K6
• Kan een eenvoudige beschrijving geven van vertrouwde zaken binnen het eigen vakterrein of interessegebied. • Kan met enig detail verslag doen van ervaringen, en meningen en reacties beschrijven. • Kan echte of verzonnen gebeurtenissen beschrijven. • Kan vertellen over zijn/haar dromen, verwachtingen en ambities. • Kan een verhaal vertellen. • Kan zaken uitleggen en toelichten.									
Een publiek toespreken									
• Kan in alledaagse of vertrouwde situaties duidelijke mededelingen en aankondigen doen aan een groep. • Kan een eenvoudige presentatie of spreekbeurt houden.									
Domeinen: dagelijks leven publiek domein opleiding werk									
4 BASIS - SE periode 4	T4.3: Test unit 2 Stepping Stones BB								
Stepping stones Vocabulary, sentences, grammar, listening and reading unit 2	4SE4	1	Nee	Cijfer	in de les	Buiten TW	S	S	K2 /K3 /K4 /K5 /K7
4 BASIS - SE periode 4	T4.4: Boektoets BB								
Leesvaardigheid	4SE4	1	Nee	Cijfer	in de les	Buiten TW	S	S	K4